

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Кафедра психології та педагогіки

Методичні вказівки
до виконання кваліфікаційних робіт
другого (магістерського) рівня вищої освіти

Освітня програма: Психологія
Спеціальність: 053 Психологія
Факультет: Інститут права та безпеки
Рік набору: 2023 рік

Затверджено на засіданні кафедри
психології та педагогіки протокол від 16.08.2024 р. № 1

2024

ВИМОГИ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО НАПИСАННЯ І ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ З ПСИХОЛОГІЇ

Усі предмети, які вивчають магістранти, готують їх не лише до викладання, а й до самостійної дослідницької діяльності. Магістерська робота є основою для подальших досліджень у конкретній науковій галузі.

Під час навчання магістранти розвивають навички самостійного дослідження, використовуючи літературу та першоджерела (наукові статті, монографії, періодичні видання, електронні інформаційні ресурси тощо). Вони вчаться відбирати, систематизувати та аналізувати необхідні факти і готувати рукописи (реферати, курсові, дипломні роботи). Успішне завершення такої дослідницької роботи є важливим підготовчим етапом до написання магістерської дисертації.

Студенти, які здобувають ступінь магістра, повинні бути не тільки широко ерудованими (що є необхідним для їх навчання), але й бути обізнаними з методологією наукової творчості, сучасними технологіями і, перш за все, з новітніми науковими методами, такими як методи збору, обробки та представлення наукової інформації. Ці питання визначають вимоги до підготовки магістерської роботи.

I. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Магістерська робота є випускною кваліфікаційною роботою науково-методичного характеру. За своїм змістом вона повинна відповідати сучасному рівню розвитку науки та характеру наукового завдання. Магістерська робота має бути подана у формі, яка дозволяє оцінити ступінь відображення та обґрунтування положень, висновків і рекомендацій, їх теоретичну новизну та практичне значення.

Представлені результати повинні бути узагальнені, щоб продемонструвати, що магістрант має навички та компетенції для проведення досліджень в обраній галузі. Науковий рівень магістерської роботи повинен відповідати програмі дослідження. При її виконанні виявляється рівень наукової кваліфікації автора, готовність до проведення самостійного наукового дослідження, вміння визначати спеціалізовані проблеми, володіння найбільш поширеними методами дослідження, розробка конкретних методик збору матеріалу, аналізу та узагальнення отриманих даних, формулювання відповідних висновків (відповідно до дослідницького питання, поставленого в магістерській роботі), а також розв'язання наукових проблем. Студент повинен продемонструвати (відповідно до дослідницького питання, викладеного в магістерській роботі) рівень наукової кваліфікації автора, готовність самостійно вести науковий пошук, бачити професійні проблеми, володіти найбільш загальними методами дослідження, розробляти конкретні методики для збору матеріалу, аналізувати та узагальнювати одержані дані й робити відповідні висновки (згідно з поставленими в магістерській роботі дослідницькими завданнями).

Магістерська робота повинна містити титульну сторінку, зміст, вступ, основну частину (2-3 розділи), висновки, список використаних джерел, а також додатки (при необхідності). Обсяг основного змісту роботи (без списку використаних джерел і додатків) – 70-80 сторінок комп'ютерного набору, набраного на комп'ютері, (кегель 14) через 1,5 інтервали.

Основна частина кваліфікаційної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Таблиці та ілюстрації можна подавати на аркушах формату А3.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве 30 мм, праве, верхнє та нижнє – 20 мм.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» пишуть по центру симетрично тексту великими літерами.

Заголовки підрозділів – по центру симетрично тексту малими літерами (крім першої).

Переноси слів у заголовках не допускаються.

Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з 2-х або більше речень, їх відділяють крапкою. Відстань між заголовком і текстом – 2 інтервали. Заголовки підкреслювати не рекомендується.

Кожний розділ слід починати з нового аркуша (сторінки).

Підрозділи починають з відступом від попереднього тексту на 1 інтервал на тій самій сторінці.

Список використаної літератури з посиланнями у дипломній роботі повинен складатися з не менш як із 50 першоджерел. Кваліфікаційна робота виконується українською мовою.

За бажанням здобувача і на підставі відповідного рішення випускаючої кафедри, кваліфікаційна робота може виконуватись іноземною мовою.

До загального обсягу роботи не входять додатки, список використаних джерел, таблиці та малюнки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених структурних одиниць підлягають суцільній нумерації.

На останній сторінці здобувач вищої освіти та науковий керівник повинні поставити підписи проти своїх ПІБ (прізвище, ім'я та по батькові) із зазначенням дати, коли робота в остаточному вигляді була подана на кафедру.

Зброшурована у твердій палітурці кваліфікаційна робота подається на підпис завідувачу (начальнику) випускаючої кафедри, на якій виконується робота.

Завідувач (начальник) кафедри після малого захисту приймає остаточне рішення щодо допуску кваліфікаційної роботи до захисту перед Екзаменаційною комісією, про що робить відповідну позначку та титульному аркуші із зазначенням дати та номеру протоколу відповідного рішення кафедри.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, ілюстрацій, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знаку №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок.

На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ».

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається, з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку.

В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок підрозділу. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу.

Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: «1.3.2.» (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку наводять заголовок пункту.

Пункт може не мати заголовка. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.

Ілюстрації, таблиці, графіки.

Ілюстрації, таблиці і матеріал роботи на ПК, що розміщені на окремих аркушах, включають до загальної нумерації сторінок і нумерують арабськими цифрами у межах розділу.

Ілюструвати роботу слід, виходячи з певного загального задуму, за ретельно продуманим тематичним планом, що допомагає уникнути ілюстрацій випадкових, пов'язаних із другорядними деталями тексту і запобігти невиправданим пропускам ілюстрацій до найважливіших тем. Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) арабськими цифрами у межах розділу.

У правому верхньому куті таблиці над відповідним заголовком розміщується напис «Таблиця» із зазначенням її номера.

Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). Нижче (через 1,5 інтервали) пишеться назва таблиці (з абзацу або посередині).

Статистичні дані, які здобувач використовує у кваліфікаційній роботі для аналізу та пропозицій, повинні бути представлені на кінець попереднього звітного року або у вигляді плану на поточний рік.

Виведення результатів роботи на підставі застарілих статистичних даних попередніх років вважається недоцільним.

При написанні магістерської роботи необхідно вказувати авторів і джерела, з яких запозичені матеріали та окремі результати. У разі використання запозичених матеріалів без зазначення автора та джерела,

магістерська робота буде знята з розгляду (без права повторного подання), незалежно від стадії завершення.

У магістерській роботі слід уникати узагальнень, необґрунтованих тверджень і тавтологій, стисло, логічно і аргументовано викладати зміст і результати дослідження. Магістерська робота подається та захищається у вигляді спеціально підготовленого рукопису у твердій обкладинці.

Зміст магістерської роботи має відповідати концепції підготовки фахівців відповідно освітньо-професійної програми. У зв'язку із сучасною концепцією української освіти нині висуваються нові вимоги до підготовки фахівців. У Законах про освіту, в «Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті», Державній програмі «Вчитель», в якості основної мети професійної освіти виступає підготовка кваліфікованого фахівця відповідного рівня і профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, який досконало володіє своєю професією, здатного до ефективної роботи за фахом, готового до постійного професійного й особистісного зростання.

При написанні магістерської роботи необхідно дотримуватися положень ЗАКОНУ УКРАЇНИ 2704-VIII від 31.12.2023 «Про забезпечення функціонування української мови як державної, а також мовного законодавства у сфері освіти.

Магістерська робота повинна відповідати політиці академічної доброчесності та буде перевірятися на плагіат. Роботи, що не пройшли перевірку на плагіат або у яких був знайдений плагіат, не будуть допущені до захисту.

II. ЕТАПИ РОБОТИ

1. Вибір теми.

Вибір теми для магістерської роботи не повинен бути випадковим. У процесі написання курсової або дипломної роботи студенти (магістранти) мають визначитися з тим, що вони хочуть досліджувати у майбутньому. Тема магістерської роботи Тематику магістерських робіт розробляє випускова кафедра, затверджує її на засіданні та схвалює Рада інституту (факультету).

Однак магістранти мають право не тільки вибрати тему із запропонованого кафедрою переліку, а й запропонувати власну тему разом з обґрунтуванням необхідності її розробки, наприклад, для подальшого дослідження, поглиблення і розвитку теми своєї дипломної роботи в контексті вищої освіти.

Здобувачам вищої освіти заочної форми навчання рекомендується обирати тему кваліфікаційної роботи відповідно до профілю діяльності за місцем роботи (для працюючих здобувачів) або за місцем проходження переддипломної практики для більш повного висвітлення проблемних питань, які вирішує той чи інший заклад (організація).

При виборі теми магістранти повинні враховувати власні інтереси і проблеми, а також актуальність теми, її наукове і практичне значення, ступінь висвітлення проблеми в науковій літературі та наявність дослідницької бази.

Назва теми магістерської роботи повинна бути якомога коротшою, відповідати обраній спеціалізації та характеру наукової проблеми (питання), що підлягає вирішенню, а також вказувати на цілі магістерського дослідження та його завершення. Для більшої конкретизації можна додати підзаголовок. Не бажано використовувати в назві складну псевдонаукову термінологію. «Дослідження проблеми...» «Вивчення деяких методів...» «Деякі питання...» «Матеріал для дослідження...», «У відповідь на питання...», «Аналіз...». Слід уникати назв, які починаються зі слів «До питання...», оскільки вони неадекватно відображають суть проблеми.

В остаточному варіанті теми кваліфікаційних робіт затверджуються наказом ректора університету.

2. Планування роботи. Після затвердження теми відповідною кафедрою слід спланувати час для роботи над нею. Дедлайни визначаються магістрантом з урахуванням конкретних умов, індивідуальних особливостей та бюджету часу, однак є одна обов'язкова вимога: магістерська робота повинна бути подана в термін, який визначається графіком навчального процесу і встановлений кафедрою (попередній захист роботи) та інститутом (факультетом) (захист магістерської роботи перед державною екзаменаційною комісією).

При складанні календарного плану особливо важливо дотримуватися логічної послідовності етапів роботи. Встановлення конкретних термінів виконання досліджень не лише сприяє самоорганізації магістрантів, але й дозволяє їм своєчасно отримувати консультації від свого наукового керівника, який може контролювати хід виконання магістерської роботи та коригувати її зміст на всіх етапах.

Виконання кваліфікаційної роботи складається з таких орієнтовних етапів:

1. Вибір теми роботи та обґрунтування її актуальності.
2. Зустріч з науковим керівником для визначення напрямів дослідження.
3. Постановка мети та конкретних задач дослідження, складання плану роботи.
4. Визначення об'єкту та предмету дослідження.
5. Вибір методів дослідження. Добір літературних джерел
6. Написання чернетки роботи по розділах та ознайомлення наукового керівника з нею.
7. Обговорення окремих частин та роботи в цілому з науковим керівником з метою виявлення та усунення недоліків.
8. Обговорення результатів дослідження з науковим керівником.
9. Формулювання висновків та їх оцінка.
10. Складання остаточного бібліографічного списку літератури.
11. Остаточне оформлення роботи та доповідь її результатів (попередній захист) на засіданні кафедри, на якій випускається робота (з наданням супроводжуючих документів: завдання на кваліфікаційну роботу; відгук наукового керівника).

12. Підготовка до захисту: написання доповіді, підготовка ілюстративного (презентаційного) матеріалу (схеми, графіки, діаграми, таблиці, якщо це потрібно).

13. Публічний захист кваліфікаційної роботи. Означені етапи є приблизними та не вказують на обов'язковий порядок їх виконання, тому деякі частини роботи можуть виконуватися одночасно.

2. Розробка наукового апарату дослідження.

Науковий апарат магістерської роботи (актуальність теми, об'єкт і предмет дослідження, його мета і гіпотеза, завдання дослідження, методи дослідження та ін.) визначається у *вступі*.

Розкриває сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи у такій послідовності.

Актуальність обраної теми – це її наукове та практичне значення, Це означає усвідомлення того, що нового додає це дослідження в науку, де можуть бути використані всі або частина його результатів, і що воно стане надбанням широкого кола людей, які цікавляться цією проблематикою, як в процесі діяльності магістранта, так і після його публікації. З цієї точки зору, магістерська робота повинна бути якісною, і кожен магістрант повинен прагнути зробити своє дослідження корисним для якомога більшої кількості людей.

Актуальність теми дослідження встановлюється шляхом аналізу проблемної ситуації, яка відображає суперечність між реальним станом предмета дослідження та викликами сьогодення (наприклад, формування особистості майбутнього фахівця як пріоритетний напрям реформування вищої освіти в Україні). Опис актуальності не повинен бути багатослівним – обсягом 1,5 – 2 сторінки.

Одночасно магістрантові потрібно визначити об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної (психологічної, педагогічної та ін.) реальності, яку потрібно дослідити.

Предмет дослідження – якийсь конкретний бік, аспект, властивість або відношення об'єкта дослідження. Об'єкт – це ціле; предмет – якась його частина. Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, яка безпосередньо досліджується.

Наприклад, об'єкт дослідження – генезис професійного мислення студентів педагогічного вищого навчального закладу, а предмет дослідження – розвиток творчого професійного мислення майбутніх учителів засобами активних методів навчання. Чітке формулювання об'єкта і предмета дослідження (не занадто широкого та не дуже вузького) дає змогу дослідникові отримувати справді наукові, конкретні знання, які можна реально впроваджувати в навчальний процес.

Потрібно зазначити, що той самий об'єкт дослідження може мати кілька предметів дослідження. Наприклад, об'єкт психологічного дослідження – адаптація першокурсників до навчання у вищій школі. Його предметом може бути, наприклад: 1) особливості дидактичної адаптації першокурсників до вивчення психології у ЗВО; 2) індивідуально-особистісні та соціально-психологічні чинники успішної адаптації першокурсника до ЗВО; 3) особливості соціальної адаптації першокурсників до умов спільної діяльності в студентській академічній групі та ін.

У науковому дослідженні дуже важливо визначити об'єкт і предмет, потім визначити цілі, сформулювати гіпотези та окреслити завдання.

Мета наукового дослідження – головний елемент структури і надзвичайно важливий методологічний інструмент дослідження.

Для того, щоб правильно визначити цілі дослідження, необхідно визначити:

1. Сутність досліджуваної проблеми та її головні суперечності, основні проблемні питання теоретичного та (або) експериментального характеру, які підлягають вирішенню шляхом наукового дослідження.

2. Сучасне теоретичне знання, яке може бути використане для пояснення структури і законів функціонування об'єкта, який вивчається.

3. Основні шляхи та обсяги необхідного теоретичного та (або) експериментального обґрунтування предмета дослідження.

4. Відомі в психології (або провідній щодо об'єкта дослідження науці) методи і засоби для проведення теоретичного та (або) експериментального вивчення предмета.

Не потрібно формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Гіпотеза магістерського дослідження (не є обов'язковим елементом роботи) – це зроблене на основі аналізу наукових джерел, власних умовисновків і спостережень припущення про основні результати дослідження. Він показує динаміку та розвиток певних показників, що характеризують явище, забезпечує умови достовірності отриманих результатів та дозволяє сформулювати його значущість у процесі професійного розвитку у вищій школі.

Для правильної розробки та побудови гіпотези потрібно:

1. Однозначно встановити рівень основних суперечностей між найменш розробленими питаннями проблеми дослідження.

2. Уточнити невизначені або заново введені наукові поняття як елементи предмета дослідження, на основі логіки дослідження дати їхнє однозначне трактування, якщо потрібно – визначити у вигляді припущення нове поняття.

3. Чітко визначитися в розумінні явища, яке є об'єктом дослідження, усвідомити його структуру, функції та зв'язки.

4. Дати критичний аналіз взаємозв'язку елементів, які вивчаються, та узагальнити (синтезувати) отримані знання в гіпотезу дослідження.

5. Чітко і лаконічно обґрунтувати основні моменти та методи теоретичної і емпіричної перевірки гіпотези.

Гіпотези магістерського дослідження можуть бути простими, сформульованими або на рівні визначальних припущень щодо впровадження результатів у навчальний процес у вищій школі.

Від гіпотези залежить окреслення конкретних завдань дослідження. Останні визначають вибір методів і розробку конкретних методик, які є основою проведення подальшого дослідження.

Основними методологічними вимогами до виокремлення **завдань дослідження** є такі:

1. Завданнями дослідження називають проблемні запитання, відповіді на які необхідні для досягнення мети дослідження.

2. Визначення, формулювання і послідовність викладу завдань дослідження мають чітко відповідати його темі, об'єкту, предмету, меті та гіпотезі.

3. Сукупність поставлених у дослідженні завдань повинна бути мінімальною, достатньою для досягнення мети дослідження.

Наведемо приклади розробки методологічних засад дослідження конкретної магістерської роботи.

Приклад 1.

Тема магістерської роботи: «Ціннісні орієнтації у формуванні особистості майбутнього психолога».

Об'єкт дослідження – формування особистості студента-психолога в процесі професійної діяльності.

Предмет дослідження – становлення ціннісних орієнтацій у структурі особистості майбутнього психолога в процесі його професійної підготовки.

Мета – виявити особливості становлення ціннісних орієнтацій особистості студентів I-V курсів.

Завдання дослідження: 1) Визначити місце і роль ціннісних орієнтацій у професійному становленні особистості студента як майбутнього психолога.

2) Якісно охарактеризувати змістовний бік ціннісних орієнтацій, які визначають професійну спрямованість майбутнього психолога.

3) Розкрити динаміку ціннісних орієнтацій унаслідок професіоналізації особистості студента.

Приклад 2.

Тема магістерської роботи: «Система корекційної виховної роботи вчителя початкової школи з педагогічно занедбаними дітьми».

Об'єкт дослідження – корекційно-виховна робота вчителя з педагогічно занедбаними дітьми, які виявляють агресію.

Предмет дослідження – психолого-педагогічні умови корекційно-виховної роботи з педагогічно занедбаними дітьми молодшого шкільного віку.

Мета – визначити зміст корекційно-виховної роботи та умови її ефективності з педагогічно-занедбаними молодшими школярами.

Завдання дослідження: 1) Проаналізувати стан розробки зазначеної проблеми в теорії та практиці.

2) Визначити критерії оцінки агресивності дитини та показники ефективності корекційної роботи з нею.

3) Визначити індивідуальні особливості дітей молодшого шкільного віку з педагогічною занедбаністю.

4) Розробити зміст корекційно-виховної роботи вчителя початкових класів з педагогічно занедбаними дітьми та визначити умови її ефективності.

Наукова новизна одержаних результатів.

Наукова новизна одержаних результатів визначається у вступі кваліфікаційної роботи лише в тому випадку, якщо такі наукові результати одержані дійсно вперше. В такому разі здобувач подає стислий опис нових наукових положень (рішень), запропонованих ним особисто!

Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни.

Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромадження дрібних деталей та уточнень, а також таких, що завуальовують сутність наукового положення). У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в роботі зроблено те й те, а сутності і новизни із написаного виявити неможливо.

Подання наукових положень у вигляді анотацій є найбільш поширеною помилкою здобувачів вищої освіти при викладенні загальної характеристики роботи.

Практичне значення одержаних результатів.

Не є обов'язковим елементом кваліфікаційної роботи!

Подаються відомості про практичне застосування одержаних особисто здобувачем вищої освіти результатів або рекомендації, як їх використати.

Особистий внесок.

У випадку використання в роботі ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові праці, здобувач вищої освіти повинен відзначити цей факт у вступі з обов'язковим зазначенням конкретного особистого внеску в ці праці або розробки.

Апробація результатів роботи.

Вказується, на яких конференціях, симпозіумах, нарадах оприлюднено результати досліджень.

Публікації.

Вказують, у скількох статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, авторських свідоцтвах опубліковані результати роботи.

Вступ до магістерської роботи містить також узагальнений опис методів та організації дослідження.

Метод дослідження– (від гр. μέθοδος – шлях дослідження, спосіб пізнання) – це нормативний і легітимний спосіб проведення наукових

досліджень. Це спосіб наукового пізнання, що впливає із загальнотеоретичних уявлень про природу предмета дослідження.

Методи збору емпіричних фактів обираються за метою та завданнями дослідження:

- *описати факти*: спостереження, аналіз продуктів діяльності, бесіда, інтерв'ю, анкетування, вивчення життєвого шляху (біографічний метод) та ін.;
- *виміряти психічні явища* – тести;
- *визначити особливості* – констатувальний (природний або лабораторний) експеримент;
- *знайти фактори, виявити психологічні умови розвитку та перетворити явище* – формувальний психолого-педагогічний експеримент.

Для наукового вирішення психологічної проблеми зазвичай використовується комплекс методів, розробляється і реалізовується певна методика (сукупність методів у дії).

Розробляючи **план експериментального дослідження**, можна обрати один із трьох його шляхів:

1. *Лонгітюдний план* (шлях, зріз): вивчаються одні й ті самі піддослідні протягом тривалого часу та поетапно проводиться аналіз із порівнянням результатів зрізів.

2. *Поперечний план* реалізовується методом порівняння окремих груп піддослідних різного віку.

3. Можна застосовувати *комбінований план*, коли піддослідними є люди різних вікових груп, але за однією з них (наприклад, одна експериментальна група студентів) проводиться тривале спостереження (лонгітудне дослідження), а наприкінці порівнюють результати з іншою (контрольна група).

Для обробки матеріалу дослідження використовуються статистичні методи, відомі в психології: кореляційний аналіз - числове співвідношення між двома різними змінними; факторний аналіз - визначення релевантності окремих психологічних тестів на основі порівняння їхніх відповідних коефіцієнтів кореляції. Ефективність вимірювання незалежно від умов проведення визначається поняттям «надійність» і «валідність».

Надійність – ступінь узгодженості результатів, які дослідник одержує при багаторазовому застосуванні методики виміру. Надійна міра заслуговує довіри, дає стійкі результати, які можна відтворити.

Валідність – це показник точності, з якою методика вимірює те, для чого вона створена, а також адекватність методу поставленому завданню дослідження.

У вступі також слід коротко описати наукову і практичну новизну магістерського дослідження та конкретні шляхи перевірки результатів дослідження (наприклад, шляхом доповідей на конференціях і семінарах).

Потрібно вказати також *базу дослідження* (де проводилося дослідження) і *опис вибірки* (хто був охоплений дослідженням і скільки респондентів брало участь).

Наприкінці вступу вказується *структура* (з яких елементів складається робота) і *обсяг роботи* (кількість сторінок, таблиць, схем, використаних джерел, додатків).

Обсяг вступу дипломної роботи 4-6 сторінок.

Таким чином, вступна частина магістерського дослідження дуже важлива за своєю значущістю, адже спрямовує подальшу дослідницьку роботу магістранта.

4. Аналіз літератури з обраної теми.

Наступним кроком є складання критичного огляду літератури за обраною темою. Якщо у вступі лише коротко та аргументовано пояснюється, чому тема є актуальною з наукової та практичної точки зору та демонструється необхідність дослідження, то ґрунтовний огляд джерел за обраною темою слід розділити на окремі розділи. Джерела можна розташувати в хронологічному порядку або за темами. Вибір між цими двома способами залежить від характеру теми та зібраного матеріалу, а також від глибини опрацювання певного питання в науковій літературі.

Теоретичний аналіз проблеми, яка досліджується, повинен містити наступне: розкривається історія розвитку питання; визначається ступінь дослідженості, на основі огляду відповідної вітчизняної та зарубіжної літератури; уточнюються поняття та сутність об'єкта, який вивчається; надається оцінка ролі та значення обраного об'єкта дослідження; показується місце предмету дослідження у структурі системи, елементом якої він є, класифікуються та уточнюються наукові поняття тощо. Розділ є основою для розробки прикладних аспектів обраної теми, які здобувач повинен викласти в наступних розділах, тому бажано закінчити його коротким резюме стосовно необхідності проведення свого дослідження (рекомендований обсяг розділу 20-30 % від загального обсягу роботи);

Посилання в тексті на використані джерела слід позначати тим порядковим номером, яким воно записано у списку використаних джерел з виділенням двома квадратними дужками, наприклад «... у працях [1-7]...»

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним

у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

д) якщо необхідно виявити ставлення до окремих слів або думок з цитованого тексту, то після них у круглих дужках ставлять знак оклику або знак питання;

е) коли здобувач (автор роботи), наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, то робиться спеціальне застереження, тобто після тексту, який пояснює виділення, ставиться крапка, потім дефіс і вказуються ініціали автора, а весь текст застереження вміщується у круглі дужки.

Наприкінці першого розділу на основі теоретичного аналізу літератури та її узагальнення формулюються вихідні положення, які магістрант використовує як основу для свого дослідження та визначають напрям обраного ним наукового пошуку.

Підбір літератури за темою вимагає серйозної та кропіткої роботи. Це пов'язано з тим, що необхідно враховувати, що тільки за останні кілька десятиліть по кожному з цих питань накопичено велику кількість літератури, і обсяг її з кожним роком збільшується. Для полегшення роботи слід використовувати бібліотечні інформаційно-пошукові системи, а також електронні ресурси в Інтернеті.

Отримана наукова інформація фіксується в тексті магістерської роботи в усній формі або у вигляді ілюстративного матеріалу. У ній магістрант повинен на власний розсуд систематизувати наукові факти, довести наукову цінність або практичну значущість окремих теоретичних положень, назвати авторів і вказати джерела, з яких запозичено матеріал або окремі результати.

Кожний розділ повинен мати логічну завершеність, розкривати головну ідею, а також тези, підтверджені посиланнями на думки різних авторів, результати анкетування, експерименту, аналітичних даних та практичного досвіду; - думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст має бути підпорядкований одній головній ідеї; - кожний висновок повинен логічно підкріплювати попередній, один доказ впливати з іншого. Інакше текст втратить свою єдність.

Наприкінці кожного розділу можна робити висновки, найважливіші з яких знаходять своє відображення у загальних висновках роботи.

Основна частина дипломної роботи може складатись з 2-4 розділів.

Зміст розділів повинен відповідати темі кваліфікаційної роботи та повністю її розкривати.

Назва розділів не повинна співпадати з назвою всієї роботи.

5. Розробка основної частини роботи.

Основна частина магістерської роботи включає опис основних методів дослідження та відповідних методик. Магістрант повинен оцінити повноту вирішення поставленої задачі та визначити достовірність (характеристики, параметри) отриманих результатів. Магістранти повинні оцінити повноту вирішення поставленого завдання, судити про достовірність (характеристики, параметри) отриманих результатів, порівняти їх з аналогічними результатами

українських і зарубіжних дослідників та обґрунтувати необхідність подальших досліджень.

У процесі опрацювання отриманого матеріалу виникає низка питань, частина з яких може бути вирішена магістрантом самостійно з посиланням на першоджерела та літературу. Однак деякі питання потребують консультації з науковим керівником.

При підготовці дослідницького матеріалу корисно складати таблиці, графіки та діаграми, які необхідно аналізувати та пояснювати.

Наприкінці емпіричної (експериментальної) частини дослідження необхідно зробити висновок про підтвердження (або непідтвердження) гіпотези дослідження.

Розділ 2 повинен мати аналітичний характер, тобто здобувач на підставі теоретичного матеріалу, викладеного в першому розділі, має висловити свою особисту думку (бачення) стосовно кола досліджуваних питань, запропонувати власні розробки, систематизувати або узагальнити отриманий матеріал, окреслити пропозиції щодо вдосконалення підходу до проблеми, яка досліджується.

У другому розділі на основі емпіричних даних має бути дана характеристика об'єкту дослідження, підкріплена конкретним практичним матеріалом (рекомендований обсяг 30-40 % від загального обсягу роботи);

Розділ 3 може бути присвячений дослідженню проблем, їх вирішенню та перспективам подальшого розвитку. У даному розділі здобувач повинен оцінити повноту й достовірність одержаних ним результатів, практичну спрямованість та цінність роботи, вказати на механізми реалізації зроблених пропозицій, порівняти їх з даними аналогічних досліджень інших авторів.

6. Формулювання загальних висновків.

У загальних висновках мають бути викладені найбільш важливі наукові та практичні результати, отримані в магістерській роботі, включаючи формулювання розв'язаної наукової проблеми (задачі) та її значення для науки і практики. Далі подаються висновки та рекомендації щодо наукового і практичного використання отриманих результатів.

У першому пункті висновків коротко оцінюється сучасний стан проблеми. Далі описується спосіб розв'язання наукової задачі (проблеми), порушеної в роботі, аналізуються результати практичного розв'язання та порівнюються з матеріалами відомих досліджень.

У висновках висвітлюються якісні та кількісні показники отриманих результатів, встановлюється їх достовірність та надаються рекомендації щодо їх використання та подальшого вивчення питання.

Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Вони повинні мати конкретний характер і не можуть формулюватися у формі анотацій.

Обсяг висновків, як правило, складає 4-5 сторінок.

7. Складання списку використаних джерел і оформлення додатка.

Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків. Можна його також розміщувати в порядку згадування джерел у тексті за їх наскрізною нумерацією.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Складання списку використаних джерел наводиться безпосередньо за друкованим текстом роботи.

Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією.

Літературу розташовують у залежності від обраного порядку розміщення списку використаних джерел (див. вище), спочатку видання українською мовою, потім – іноземною.

Про кожен документ (книгу) подаються такі відомості: прізвище та ініціали автора, якщо книга написана двома чи трьома авторами, то їх прізвища перераховуються у такому ж порядку, в якому вони вказані в книзі, повна і точна назва, яка не береться в лапки, підзаголовок, який уточнює назву (якщо він указаний на титульному аркуші); дані про повторне видання; назва місця видання в називному відмінку.

Бібліографічний опис роблять мовою документа.

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, що необхідний для повноти сприйняття роботи: проміжні математичні доведення, формули і розрахунки; таблиці і графіки допоміжних емпіричних даних; анкети опитувань чи інших використаних видів емпіричних досліджень; методики, протоколи і матеріали дослідження; довідки про впровадження тощо.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті.

Додатки нумеруються цифрами або великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, Є, ї, О, Ч, Ї (Додаток 1, Додаток 2 або Додаток А, Додаток Б тощо), на кожному окремому додатку.

8. Підготовка до захисту і захист магістерської роботи.

Малий захист (попередній) обов'язково проводиться за участю науковопедагогічних працівників кафедри, на якій виконується робота.

У ході захисту оцінюється готовність роботи в цілому, відповідність змісту роботи її тематиці, ступінь та глибина розробки теми.

Здобувачу ставляться запитання відповідно до змісту роботи, які виникають під час захисту, або запитання, які можуть виникнути під час захисту перед ЕК.

Заслуховується думка наукового керівника про якість та стан готовності роботи до захисту.

До малого захисту робота подається не зброшурованою, без рецензії. Цей захист передбачає пошук недоліків, які були допущені здобувачем вищої

освіти у ході виконання кваліфікаційної роботи та надання рекомендацій стосовно їх усунення.

За результатами попереднього захисту, кафедрою приймається рішення про можливість допуску відповідної кваліфікаційної роботи до захисту перед ЕК, яке оформлюється протоколом.

За результатами малого захисту кваліфікаційна робота може бути:

1. Рекомендована до захисту;
2. Рекомендована до захисту за умов усунення недоліків, виявлених під час малого захисту. Остаточна рекомендація роботи до захисту в цьому випадку 15 надається науковим керівником;
3. Не допущена до захисту за недотримання основних вимог до змісту та оформлення роботи, а також невиконання завдання на кваліфікаційну роботу.

В такому разі, науковий керівник складає стислий звіт, у якому зазначає основні причини невідповідності кваліфікаційної роботи встановленим вимогам.

Рішення про те, що кваліфікаційна робота не може бути допущена до захисту приймається на засіданні кафедри й оформлюється протоколом, виписка з якого подається до ЕК.

Рекомендовані до захисту роботи разом із висновком наукового керівника подаються на підпис завідувачу (начальнику) випускаючої кафедри.

Рекомендована до захисту кваліфікаційна робота (за умов усунення недоліків, виявлених під час малого захисту) повинна бути переплетена (зброшурована), після чого разом із завданням на кваліфікаційну роботу та висновком наукового керівника направлена на рецензію.

Готуючись до захисту завершеної магістерської роботи, магістранти готують реферат або тези доповіді. У ній вони повинні коротко пояснити, чому обрали саме цю тему, обґрунтувати її актуальність, підкреслити історичні передумови виникнення проблеми, пояснити джерела інформації для дослідження проблеми, коротко викласти результати дослідження за розділами та вказати, що було виявлено в ході дослідження. Бажано вказати, де і ким можуть бути використані результати дослідження.

При підготовці презентації слід визначити, чи потрібен візуальний матеріал (таблиці, малюнки, графіки тощо), і підготувати його заздалегідь. Також слід заздалегідь продумати відповіді на питання, які вам можуть поставити під час презентації.

Захист магістерської роботи відбувається публічно на засіданні Національної екзаменаційної комісії. Процедура захисту магістерської роботи викладена в Регламенті Національної екзаменаційної комісії. Магістранти повинні подати до ДЕК два примірники своєї магістерської роботи, завершеної, надрукованої та переплетеної відповідно до вимог, лист-відгук, підписаний науковим керівником, та два листи-експертизи, один внутрішній (з кафедри, де була подана магістерська робота) та один зовнішній (з іншої кафедри або іншого університету з професійним науковим ступенем, що проводить дослідження в цій галузі).

Магістрантам надається час для презентації (10 хвилин), після чого вони відповідають на запитання членів ДЕК. Відповіді повинні бути стислими, але чіткими, аргументованими та вичерпними.

Після успішного захисту магістерська робота зберігається в бібліотеках випускової кафедри та факультету (інституту).

Перед захистом кваліфікаційних робіт до Екзаменаційної комісії подаються наступні документи:

- оформлена згідно з вимогами кваліфікаційна робота;
- зведена відомість про виконання здобувачами вищої освіти навчального плану і про отримані ними оцінки з теоретичних дисциплін, курсових робіт, практик, державних екзаменів;
- висновок наукового керівника на кваліфікаційну роботу;
- рецензія на кваліфікаційну роботу; - завдання на кваліфікаційну роботу;
- подання голові ЕК щодо захисту кваліфікаційної роботи. Процедура захисту включає:
 - доповідь здобувача про зміст роботи;
 - запитання членів ЕК до автора роботи;
 - виступ рецензента або оголошення рецензії (у разі відсутності рецензента);
 - відповіді здобувача на зауваження рецензента.

Оцінювання кваліфікаційної роботи складається з оцінювання:

- якості кваліфікаційної роботи – оцінюється якість пояснювальної записки, текстового та графічного (ілюстративного) матеріалу (сучасність та обґрунтування прийнятих рішень, правильність застосування методів аналізу і розрахунку, якість 16 оформлення), відгук наукового керівника, зміст зовнішньої рецензії та виконання вимог нормативних документів;
- захисту кваліфікаційної роботи – оцінюється якість захисту дослідження (якість доповіді, ступінь володіння матеріалом, ступінь обґрунтування прийнятих рішень, вміння захищати свою думку, повноту відповіді на поставлені запитання тощо).

Критерії оцінювання кваліфікаційних робіт

Успішність (у балах)

За шкалою ECTS

Оцінка за національною шкалою

Критерії оцінювання відповідно положенню університету.

Присутність наукового керівника на захисті кваліфікаційної роботи є бажаною, але не обов'язковою.

Здобувач, який не захистив кваліфікаційну роботу, допускається до її повторного захисту протягом трьох років після закінчення Університету.

Якщо здобувач не захищає кваліфікаційну роботу повторно, він відраховується з Університету і йому видається академічна довідка без присудження кваліфікації.

Рішення Екзаменаційної комісії про присвоєння кваліфікації здобувачам вищої освіти, що захистили кваліфікаційні роботи, оголошується наказом ректора Університету.

Дипломи випускникам Одеського державного університету внутрішніх справ вручаються ректором університету в урочистій обстановці.

Кращі кваліфікаційні роботи рекомендуються на конкурси робіт здобувачів вищої освіти, а також до друку у вигляді статей у наукових збірниках.

III. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота повинна свідчити про вміння магістранта стисло, логічно та аргументовано викласти зміст і результати дослідження, а оформлення її тексту має відповідати загальним вимогам Вищої атестаційної комісії України до оформлення дисертацій [Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій // Довідник офіційного опонента. Збірник нормативних документів / Упорядник Ю.І. Церков; за ред. Р.В. Бойка. [2-е вид., випр. і доповн.]. К.: редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», видавництво «Толока», 2008. С.29-45].

Магістерську роботу друкують за допомогою комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 мм х 297 мм) з міжрядковим інтервалом 1,5 до тридцяти рядків на сторінку. Шрифт Times New Roman розміром 14.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – не менше за 20 мм, правий – не менше за 10 мм, верхній – не менше за 20 мм, нижній – не менше за 20 мм.

Шрифт друку повинен бути чітким, рядок – чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи має бути однаковою.

Титульна сторінка магістерської роботи повинна включати:

- найменування вищого навчального закладу та назву кафедри, де виконана робота;
- прізвище, ім'я та по батькові автора;
- назву роботи; шифр і найменування спеціальності;
- прізвище та ініціали наукового керівника, науковий ступінь, учене звання;
- місто і рік;

На титульному аркуші зазначається «На правах рукопису».

Зміст подають на початку роботи. Він містить: найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів, зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел, додатка.

Текст основної частини магістерської роботи поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин роботи «Зміст», «Перелік умовних скорочень», «Вступ», «Розділ», «Висновки», «Список використаних джерел», «Додатки» друкують великими літерами

симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовки складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацу в розрядці в підбір до тексту. В кінці заголовка, надрукованого в підбір до тексту, ставиться крапка. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам. Кожну структурну частину роботи треба починати з нової сторінки.

Нумерація. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків, таблиць і формул подається арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою магістерської роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номери сторінок не проставляють. Наступні сторінки нумеруються у правому верхньому куті сторінки і не закінчуються крапкою.

Такі структурні частини магістерської роботи, як зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел, не мають порядкового номера (тобто не можна друкувати: «І. ВСТУП» або «Розділ 3. ВИСНОВКИ»). Номер розділу ставлять після слова «Розділ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи (пункти) нумерують у межах кожного розділу (підрозділу). Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу (пункту) повинна стояти крапка, наприклад: (2.3.) (третій підрозділ другого розділу), (1.3.2.) (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому самому рядку йде заголовок підрозділу (пункту).

Ілюстрації (рисунки, схеми, графіки та ін.) і таблиці необхідно подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації позначають словом (Рис.) і нумерують послідовно в межах розділу. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка, наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2» (друга таблиця першого розділу). При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження табл.» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження табл. 1.2».

Правила цитування та посилання на використані джерела. При написанні магістерської роботи необхідно посилатися на використані джерела, ідеї та висновки, які стосуються постановки проблеми або дослідницького

питання, а також на рисунки, таблиці та матеріал додатків (Додаток А) в самій роботі. Це дасть змогу здійснювати пошук літератури та перевіряти достовірність цитованої інформації, що допоможе краще зрозуміти зміст магістерської роботи.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починають і закінчують лапками і наводять у тій граматичній формі, в якій його подано у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання; використання цитати у тексті передбачає вказування номеру джерела у списку літератури та обов'язково номер сторінки джерела із якого взято цитату;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора; пропуск окремих слів при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

в) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути дуже точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів;

г) кожна цитата і непряме цитування обов'язково супроводжуються посиланням на джерело за його порядковим номером у «Списку використаних джерел», наприклад, [5], [34]. Якщо використовують відомості з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати також номери сторінок із джерела, на яке дано посилання в роботі, наприклад, [6, с. 15], [17, с. 123-125].

На всі таблиці, рисунки, які є в роботі, мають бути посилання в тексті, до того ж слово “таблиця”, “рисунок” у тексті пишуть скорочено, наприклад: “у табл. 1.2”, “на рис. 3.2”.

Вимоги до оформлення списку використаних джерел.Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після загальних висновків. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують з каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв. Джерела, як уже було сказано раніше, можна розміщувати одним із таких способів: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків, у порядку появи покликів у тексті, у хронологічному порядку. Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Із деякими прикладами бібліографічного оформлення можна ознайомитися в списках рекомендованої літератури для самостійного опрацювання до кожної теми курсу «Психологія вищої школи», які розміщені в цьому навчальному посібнику.

Вимоги до оформлення додатків.Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках після «Списку використаних джерел». Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток має мати заголовок, надрукований угорі малими літерами, починаючи

з першої великої, і бути симетрично розташованим щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово “Додаток” і велика літера, що позначає додаток (А, Б, В і т.д.). Буква «Г» у нумерації додатків не використовується.

Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад, Рис. Д.1.2 – другий малюнок першого розділу додатку Д; формула А.1 – перша формула додатка А.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

№з/п	Критерії оцінювання	Рівень відповідності до критерію (бали)			Максимальна кількість балів за критеріями
		<i>Низький</i>	<i>Середній</i>	<i>Високий</i>	
1.	Відповідність назви змісту роботи	0-3	4-7	8-10	10
2.	Обґрунтованість актуальності дослідження	0-1	2-3	4-5	5
3.	Науковість визначення об’єкта, предмета і мети дослідження	0-1	2-3	4-5	5
4.	Відповідність вимогам до формулювання припущення	0-1	2-3	4-5	5
5.	Використання нової літератури для аналізу проблеми у теоретичній частині	0-1	2-3	4-5	5
6.	Дотримання стилістичних норм наукової мови	0-1	2-3	4-5	5
7.	Змістовна відповідність теоретичної і практичної частин роботи	0-1	2-3	4-5	5
8.	Адекватність застосованих	0-3	4-7	8-10	10

	методів та методик дослідження				
9.	Наявність математико-статистичного аналізу даних (чи якісного аналізу відповідно до специфіки роботи)	0-3	4-7	8-10	10
10.	Повнота висновків та рекомендацій за результатами дослідження і порівняння з результатами досліджень інших науковців	0-3	4-7	8-10	10
11.	Відповідне до вимог оформлення роботи	0-1	2-3	4-5	5
12.	Аргументованість усного захисту результатів дослідження	0-1	2-3	4-5	5
13.	Компетентність у відповідях на запитання при захисті результатів дослідження	0-1	2-3	4-5	5
14.	Перевірка на плагіат	0-1	2-3	4-5	5
Разом:					100

Додаток А

Зразки оформлення бібліографічного опису джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
------------------------	--------------------

<p>Книги: Один автор</p>	<p>1. Анохіна Т. О. Семантизація категорії мовчання в англomовному художньому дискурсі : монографія. Вінниця, 2008. 160с. 2. Дахно І. І. Історія держави і права : навч. посібн. Київ : Центр навч. л-ри, 2006. 408 с.</p>
<p>Два і більше авторів</p>	<p>1. Голубовська І. О., Корольов І. Р. Актуальні проблеми сучасної лінгвістики : курс лекцій. Київ, 2011. 223 с. 2. Бірюков І. А., Заїка Ю. О., Співак В. М. Цивільне право України. Заг. частини : навч. посібн. для студ. спец. вузів. Київ, 2005. 304 с. 3. Аномалії в цивільному праві України : навч. практич. посібн. /Р. А. Майданик та ін. ; відп. ред. Р. А. Майданик. 2-ге вид. переробл. та допов. Київ : Юстініан, 2010. 1008 с.</p>
<p>Без автора: редактор</p>	<p>Спортивная медицина: практические рекомендации / ред. Р. Джексон. Київ : Олимпийская литература, 2003. 384 с.</p>
<p>укладач</p>	<p>Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 2 : М-Я / авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ. 2007. 624 с.</p>
<p>переклад</p>	<p>Бэнтли Э. Жизнь драмы / перевод с англ. В. Воронина; предисл. И. Минакова. Москва. : Айрис-пресс, 2004. 416 с.</p>
<p>Багатотомний документ: загалом</p>	<p>Теорія і методика фізичного виховання : в 2 т. / ред. Т. Ю. Круцевич ; пер. з рос. Л. К. Кожевникової. Київ, 2008. Т. 1 : Загальні основи теорії і методики фізичного виховання. 392 с. ; Т. 2 : Методика фізичного виховання різних груп населення. 368 с.</p>

окремий том	Франко І. Із секретів поетичної творчості // Франко І. Зібрання творів : у 50-ти т. / АН УРСР. Ін-т л-ри ; редкол. : Є. Кирилюк (голов. ред.) та ін. Київ : Наук. думка, 1976–1986. Т. 31 : Літературно-критичні праці (1897–1899) / уклад. Ф. Лось. 1981. 596 с.
Матеріали конференцій	Чернілевська О. І. Поняття і ознаки множинності осіб у зобов'язанні. Сучасний стан та перспективи подальшого розвитку правової системи України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 14–15 вересня 2012 р.). Харків, 2012. С. 65–66.
Документи, що продовжуються	Бурбело В. Б. Сучасні концепції дискурсу та лінгвопрагматичні засади дискурсології. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Іноземна філологія. 2002. Вип. 32–33. С. 79–86.
Інші видання: законодавчі та нормативні документи	1. Закон України про рекламу (за станом на 25 січня 2000 р.) // Верховна Рада України. Київ : Парламентське видавництво, 2000. 20 с. 2. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435–IV. Дата оновлення : 19.07.2017. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15 (дата звернення: 20.08.2017 р.).
правила	Правила пожежної безпеки в Україні. Затв. Мін-вом внутріш. справ України 30.12.2014. Чинний від 10.04.2015. Київ : Техніка, 2003. 157 с.
Стандарти : збірник стандартів	Правила учета электрической энергии : сб. основных норматив.- техн. док., действующих в обл. учета электроэнергии. Москва, 2002. 306 с.

окремий стандарт	ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016. 42 с.
Авторські свідоцтва	А. с. 1810306 ССРСР, МКИ5 С 1/469. Спосіб демінералізації водних розчинів / В. Д. Гребенюк, Н. П. Стрижак, В. В. Гончарук, А. О. Самсони-Тодоров, А. В. Гречко. № 4934753; заявл. 08.05.91; опубл. 23.04.93, Бюл. № 15.
Патент	Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.
Заявка	Заявка у 2014 06343 Україна, МПК (2014.04) В01J 13/00. Спосіб отримання колоїдного розчину наночасток срібла / О. А. Півоваров, М. І. Воробйова (Україна); заявник та патентовласник ДВНЗ “Укр.держ. хім.-технол. ун-т”. № у 2014 06343; заявл.10.06.14.
Каталог	Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року Київ : Академперіодика, 2009. 444 с.
Препринти	Панасюк М. І. , Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма- методами. Чорнобиль : Ін-т пробл. Безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. Безпеки АЕС; 06-1).
Атласи	Куерда Х. Атлас ботаніки / пер. з ісп. В. Й. Шовкун. Харків, 2005. 96 с.
Бібліографічні покажчики	Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році. Львів : Укр. технології, 2007. 74 с.

<p>Частина документа: стаття з матеріалів конференцій</p>	<p>Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. Теорія і практика раціон. проектування, виготовлення і експлуатація машинобуд. конструкцій : праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11–13 лист.2010). Львів. С. 9–10.</p>
<p>стаття з збірника</p>	<p>Герман К. Ф. Розвиток лексики українських говірок Буковини в ХХ ст. Науковий вісник Чернівецького університету. Слов'янська філологія : збірник наукових праць. Чернівці, 2008. Вип. 428–429. С. 7–9.</p>
<p>стаття з журналу</p>	<p>Завальний А. Юридичні факти: історичні та сучасні аспекти розуміння. Право України. 2006. № 1. С. 113–116. або Завальний А. Юридичні факти: історичні та сучасні аспекти розуміння // Право України. 2006. № 1. С. 113–116.</p>
<p>стаття з газети</p>	<p>Дубогай О. Д. Щоденник здоров'я школяра. Валеологія. 1999. №7, квітень. С. 2–6.</p>
<p>інтерв'ю</p>	<p>Бубка С. Копенгаген: олімпійські зустрічі : [інтерв'ю з президентом НОК України С. Бубкою про роботу 121 сесії МОК]; інтерв'ю вела Г. Нечаєва. Олімпійська арена. 2009. №10. С. 2–4</p>
<p>рецензія</p>	<p>Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. Вісн. Кн. Палати. 2001. № 12. С. 14–15. Рец. На кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець ХІХ – поч. ХХ ст.) : монографія : у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с.; Т. 2. 400 с.</p>

Електронні ресурси	<p>1. Кожухівський А. Д. Імітаційне моделювання систем масового обслуговування [Електронний ресурс] : практикум / Черкас. держ. технол. ун-т. Електрон. текст. дані. Черкаси, 2009. 1 електрон. опт.диск. (CD-R).</p> <p>2. Берташ В. Пріоритети визначила громада // Голос України : електрон. версія. газ. 2012. № 14 (5392). Дата оновлення : 04.08.2012. URL : http://www.golos.com.ua/userfiles/file/040812/040812-u.pdf (дата звернення: 06.08.2012).</p>
Автореферати дисертацій	Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ...канд. іст. наук. Київ. 2003. 20 с.
Неопубліковані документи: дисертації	Воскобойнікова-Гузєєва О. В. Бібліотечно-інформаційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця ХХ ст. – 10-х років ХХІ ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи : д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014.
депоновані наукові праці	Трищ Б. М. Оптимізація температурних полів і напружень у квадратній пластині з отвором / ЛНУ ім. Івана Франка. Львів, 2001. 14 с. Деп. В ДНТБ України 11.12.01, № 239.
звіт про НДР	Розвиток науково-видавничої справи на початковому та сучасному етапах діяльності Національної академії наук України : звіт про НДР (заключний) ВД “Академперіодика ” НАН України; кер. Я. С. Яцків. Київ, 2015. 112 с. № ДР 0113U001213.
Архівний документ	Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки // ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8-12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1-3.

Взірець оформлення титульної сторінки магістерської роботи
Державний вищий навчальний заклад
« Одеський державний університет внутрішніх справ »

(назва навчально- наукового
інституту, факультету)

(повна назва кафедри)

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти
на тему _____

Виконав: студент ___ курсу, ___ групи
спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище та ініціали)

Рецензент _____
(науковий ступінь, вчене звання,
посада прізвище та ініціали)